

Çin'in Türkiye'deki İki Kültür Varlığı İade Edildi

Kültür ve Turizm Bakanlığı, bir İngiliz vatandaşı tarafından gönüllü olarak Fethiye Müzesi'ne verilen Çin Halk Cumhuriyeti'ne ait iki kültür varlığını törenle teslim etti. - 25.11.2019

Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy ve Çin'in Ankara Büyükelçisi Deng Li'nin katılımlarıyla Anadolu Medeniyetleri Müzesi'nde eserlerin iadesi dolayısıyla tören düzenlendi.

Ersoy, burada yaptığı konuşmada, kültür varlıklarının, geçmişini aydınlatan, taşıdıkları sanatsal değerin yanı sıra bilim hayatına da katkıları olan büyük eserler olduğunu söyledi.

Kültür varlıklarının, bilimsel ve sanatsal açıdan tüm insanlığın ortak değerleri olarak düşünülmesi gerektiğini belirten Ersoy, bu eserlerin mülkiyetinin devletlere ait olduğunu ve eserlerin mülkiyet hakkına karşı gelinmesinin hem hukuk hem de etik dışı bulunduğunu ifade etti.

Türkiye ile Çin Halk Cumhuriyeti'nin birçok alanda işbirliği yaptığına işaret eden Ersoy, kültür varlıklarının korunması ve kaçakçılığının önlenmesinin de bu alanlardan biri olduğuna dikkati çekti.

Ersoy, "Her iki ülke de kültür varlıklarının kanunsuz ithalinin, ihracının ve mülkiyet transferinin önlenmesiyle ilgili alınacak tedbirlere ilişkin 1970'de UNESCO sözleşmesine taraftır. Ayrıca Türkiye Cumhuriyeti ile Çin Halk Cumhuriyeti arasında 2009'da kültür varlığı kaçakçılığının önlenmesi için ikili anlaşma imzalanmıştır. Bu anlaşmanın 10'uncu yılına denk gelen ve bugün hep birlikte olmamıza vesile olan konu ise hepimiz için mutluluk kaynağıdır." ifadesini kullandı.

Yabancı uyruklu bir kişinin iki kültür varlığını Fethiye Müzesi'ne getirerek bunların vefat

etmeden önce Fethiye'de yaşayan annesinin evinde olduğunu ve annesinin diğer eşyalar ile kendi ülkesine götürülmesini istediğini aktardı. Ersoy, şöyle devam etti:

“Yapılan incelemede söz konusu eserlerin Çin kültürüne ait olduğuna ilişkin oluşan kanaatimiz sonucunda, kültür varlığı talanından çok muzdarip olmuş bir ülke olmanın sorumluluğu ile Dışişleri Bakanlığımız kanalıyla Çin Halk Cumhuriyeti yetkililerine, eserlerin fotoğrafları iletilerek, bunların yasal olarak edinilmesinin mümkün olup olmadığı sorulmuştur. Çin Halk Cumhuriyeti yetkilileri eserlerden biri olan freskin, milattan sonra 618-907 yılları arasında varlık göstermiş olan Tang Hanedanlığı'na, heykelciğin ise milattan sonra 557-618 yılları arasında hüküm sürmüş olan Sui Hanedanlığı'na ait olduğu bilgisini bilimsel raporlarla ülkemize sunmuşlardır. Bunun üzerine, Bakanlığımızca eseri elinde bulunduran kişi ile irtibata geçilerek, konunun ulusal ve uluslararası boyutu açıklanmış ve bu eserlerin Çin Halk Cumhuriyeti'ne teslim edilmesi için Bakanlığımıza emanet edilmesi önerilmiştir.”

Bakan Ersoy, eserleri iade eden kişinin isminin gizli kalmasını istediğini, sürecin başından sonuna dek hep iyi niyetle hareket ettiğini ve hiçbir ülkenin kültür varlığının yağmalanmasına vesile olmak istemediğini ve gönüllülük esasına dayanarak eserleri Çin Halk Cumhuriyeti'ne devretmeyi kabul ettiğini belirtti.

Türkiye'de arkeolojik eserlerin satışının, yeri bilinip de haber verilmemesinin ve izinsiz bulundurulmasının kanunen yasak olduğunun altını çizen Ersoy, olayların ciddi cezalar ile yaptırıma bağlandığını kaydetti.

“Her eser kendi vatanında anlamlıdır”

Arkeolojik eserlerin satışlarının yasak olmadığı ülkelerde kültür varlığı satın alınmak isteniyorsa özellikle arkeolojik eserler açısından çok titiz davranılması gerektiğine işaret eden Ersoy, sözlerini şöyle sürdürdü:

“Bir eserin, köken ülkesinden yasal olarak çıktığından emin değilsek, bu eserleri satın alarak, arkeolojik alanların talan edilmesine cesaret vereceğini ve uluslararası terörizmin finansmanına katkı sağlayacağını aklımızda tutmamız gerekiyor. Çin Halk Cumhuriyeti'nin yasaları da bu konuda ülkemiz yasaları gibi oldukça açık, kültür varlıklarının ülke dışına çıkarılmasına müsaade etmeyecek şekilde düzenlenmiştir. Türkiye'de olduğu gibi kültür varlıklarının devlet malı olduğu Çin Halk Cumhuriyeti'ne, kanunsuz şekilde yerlerinden edilmiş bu eserlerin iadesini gerçekleştirmekten büyük mutluluk duyuyorum. Her eser kendi vatanında, ait olduğu yerde güzel, orada anlamlıdır. Bu bizim kültürel varlıkların özüne olan saygımız, yaklaşım felsefemizdir.”

Bakan Ersoy, Büyükelçi Deng Li'ye, Dışışleri Bakanlığına, Fethiye Müzesi Müdürlüğüne ve iade yönünde verdiği etik karardan dolayı eseri elinde bulunduran İngiliz aileye teşekkürlerini sundu.

Bakan Ersoy, Türkiye'den yurt dışına çok sayıda eserin götürüldüğünü, tespit ettikleri andan itibaren çok sıkı takibe aldıklarını hem diplomatik hem de hukuki süreçleri maliyeti ne olursa olsun sürdürdüklerini anlattı.

Ersoy, “2020 yılında Bakanlığımızın Kaçakçılıkla Mücadele Bölümünü daire başkanlığı haline getiriyoruz. Uzman sayısını en az iki katı kadar artıracamız. Türkiye'den izinsiz yurt dışına götürülen eserlerin takibini daha sıkı yapacağız.” dedi.

Türkiye'ye teşekkür

Büyükelçi Deng Li ise Çin ve Türkiye'nin kültür varlıklarının korunması konusunda uzun yıllardan beri iş birliği yürüttüğünü aktardı.

Çin'e teslim edilen kültür varlıklarının Türkiye ile Çin arasındaki başarılı iş birliğinin işareti olduğuna dikkati çeken Büyükelçi Li, “Türkiye'ye eserlerimizin ülkemize iadesi konusundaki özverili çalışmaları için teşekkür ederim.” diye konuştu.

Konuşmaların ardından Bakan Ersoy ve Büyükelçi Li eserlerin iade protokolünü imzaladı.

Fethiye Müzesi Müdürlüğünden bir süre önce Anadolu Medeniyetleri Müzesine nakledilen eserler de burada müze uzmanları tarafından özel kutuya konularak Çin Halk Cumhuriyeti'ne gönderildi.

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: Çetin Emeç Bulvarı Hürriyet Cad. No: 2/12 Çankaya ANKARA